

ఇంకా ఇంకా తెలమోవడం

ఇహలోకంలో ఒక వూళ్ళో ఓ కాలేజీ హాస్టలు పన్నెండో నెంబరు రూములోంచి నిస్సృహలో కూడిన మూడు బారల మూల్లు వచ్చింది.

“వ్య” అంటూ కుర్చీలో నిటారుగా కూర్చోలేక శేషగిరి వెనక్కి వాలిపోయాడు.

“అల రాముడు ఏకపత్ని వ్రతుడెందుకు అయ్యాడో నీకు తెలుసుకోయ్ ఆచారీ” అన్నాడు పాపారావు చదువుకున్న నవలను వాళ్ళో పడేసుకుంటూ.

“నాకు తెలియదు. నా పేరు ఆచారీ కాదు. నువ్వు చెప్పనక్కర్లేదు— నా బాధ నీకు — నీకే కాదు ఈ ఇహలోకంలో ఎవరికీ తెలీదు — వ్య

వ్య!” అన్నాడు శేషగిరి కుర్చీలో ఇంకొంచెం దిగజారి, మరి కొంచెం వెనక్కి వాలుతూ.

వికసికత, స్మితవదనుడై పాపారావు నోరు తెరిచి మాట్లాడేంతలో వరండాలో “సిగరెట్లొచ్చే” అన్న కేక వినబడింది. వెనువెంట ఆ కేక వోనరు అదే రూములోకి వచ్చేవాడు తుఫానులా. “నాకొచ్చే” అన్నాడు పాపారావు రివ్వున లేచి నిలబడుతూ.

“నీ ముఖం. అర్చకుడా. నేనడిగింది సిగరెట్లు నా కెవరిస్తారోచ్ఛ్ అవి — కూర్చో! కూర్చో” అంటూ నరసింహం పాపారావుని యధాస్థానం లోకినెట్టి, తను పెట్టెమీద కూర్చున్నాడు. కూర్చుంటూ “అవును, నేనూళ్ళో లేకుండా

చూసి శేషగిరికి సలపరం తగిలించట్టే” అన్నాడు.

శేషగిరి నిటూర్పు వదిలాడు.

“రెండుంపావు మూరలు” అన్నాడు నరసింహం వెంటనే.

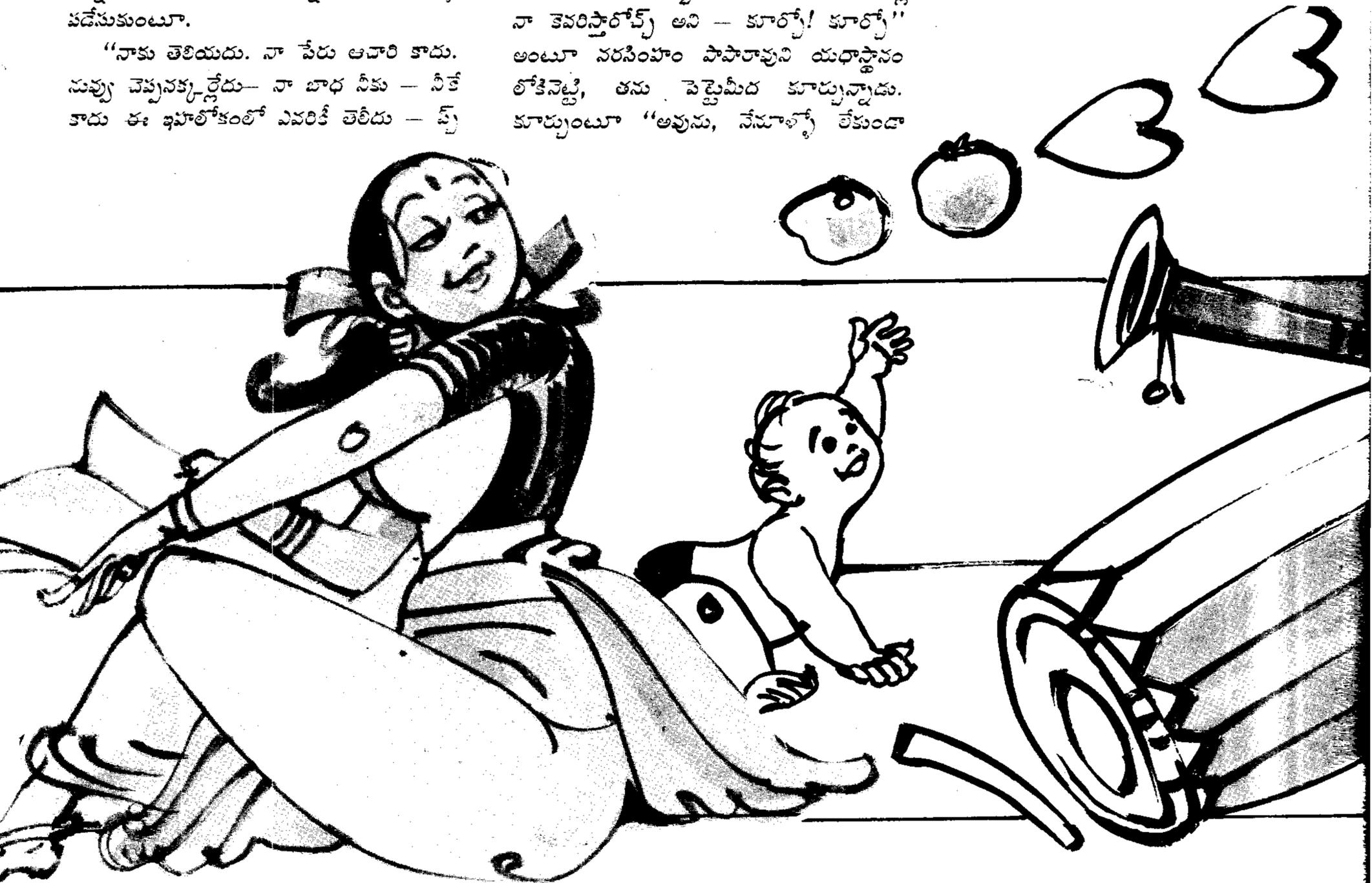
“ఓ ఛాదస్తుడా. వెళాకోళానికి వేళాపాళా లేదు. వాడో మూల ‘ఛస్తూంటే’ అంటూ పాపారావు మందలించాడు.

మూల ఛావడమెందుకింత గది వుండగా అనబోయి, ఆపుకుని “కటకటా వ్రంతమ్యున్లో అసలేం జరిగింది” అన్నాడు నరసింహం.

“సలపరం లేదు, తీవరమూ లేదు. వెగ్రి వెధవాయ్. లవ్ — లవ్ స్టోరీ — ప్రధమాంకంలో వున్నాడంతే” అన్నాడు పాపారావు తన బేబు లోంచి సిగరెట్టు బయటికి తీస్తూ.

“హలాగా! ల్లవ్వా, ఎవర్నీ” అంటూ నరసింహం ఛటుక్కునా సిగరెట్టు లాక్కుని “ఆ... అవ్వన్నావ్ కదూ... ఎవర్నీ” అన్నాడు అగ్గిపెట్టి కోసం వెతుక్కుంటూ.

“జడ్డి వెధవ” అన్నాడు పాపారావు

విసుగ్గా.

“ఓయో! జడ్డి వెధవనా వీడు ప్రేమించింది — ఎవరా జడ్డి వెధవ, ఏమా కథ” అంటూ నరసింహం గూట్లో అగ్గిపెట్టె దాని పక్కనున్న చిల్లర డబ్బులు స్వాధీన పరుచుకున్నాడు.

“ఛ” అని “లక్ష్మి దేవిలా” అన్నాడు శేషగిరి.

నరసింహం ఎగిరి, అదిరిపడి, స్థిమితపడి “బ్రీ! సాక్షాత్తూ ఆ లక్ష్మిదేవినే” అన్నాడు క్రొందపడ్డ సిగరెట్టు పీకల్లో వో మాదిరి పెద్దదాన్ని ఎంచుకుంటూ.

“హవును” అన్నాడు శేషిరి.

“అఘోరించావులే — ఆ పిల్ల వేరి మూణ్ణెల్ల పొద్దయితే యిప్పుడేం జబ్బు నీకు” అని, “అయితే నీ పేరు ఆలస్యంగా ప్రేమించిన అమాయక ప్రేమికుల జాబితాలో అట్టుడుగున వస్తుంది” అన్నాడు సిగరెట్టు పొగవదుల్తూ.

“నాకు చకాబిక్ ప్రేమించడాలు కుదర్చు. ఎంచి, యోచించి, ఆలోచించి, విచారించి...”

“చింబావులే కాని విచారించక” అన్నాడు సాపారావు అడ్డొస్తూ.

“విను... మొన్న శనివారం — ఆమె తలంబుకుని, లేత గులాబీ రంగు చీరా, అదే రంగు జాకెట్టూ... పే వే... ఆనాడు సరిగా చూశానంతే...”

“పడ్డావు ప్రేమలో...”

“అవును గాని నరీ! ఇంకా ఎవరైనా నా లక్ష్మిదేవిని ప్రేమించారా! చెప్పరా!! ఇందాక గూట్లోంచి తీసుకున్న చిల్లర డబ్బులు అచ్చంగా తీస్కోలే... ఏం” అన్నాడు శేషగిరి కుర్రీలోంచి లేచి నరసింహం దగ్గర కెళుతూ.

“బావుంది. గూడు నీది గానీ డబ్బులు నీవని అజ ఏముంది! ఆ డబ్బులు నావీ అవ్వచ్చు కదా, నావి నాకెప్పుడం కూడా గొప్పేనా! పోన్లె... విషయానికొచ్చెద్దామాగు” అంటూ తూర్పున పోయి, పోయినంత వేగంతో వో పుస్తకంతో తిరగొచ్చాడు నరసింహం.

“నిన్ను తగలేసిరి” అన్నాడు సాపారావు. నరసింహం సిగ్గులో, గర్వంతో, సింహం అయి

శూపతి

పోయి, అంతలో నిభాయించుకుని, పుస్తకం తిరగేస్తూ, నుబ్బారావు, వీడందరికంటే ముందే ప్రేమించినా వాళ్ళ మేనమామ కేకలేయడం వల్ల విత్త్రా అయిపోయాడు ప్రసాదరావు. వీడు తెగించి ప్రేమించినా, ఆ పిల్ల అన్నయ్య అని పిలిచినందువల్ల అలానే సెటిలైపోయాడు” అంటూ మరి కొందరి వృత్తాంతాలు చదివి, “ప్రస్తుతం నీకు విలను లేదు... ఆ! అన్నట్టు తొలి చూపెవుడు, మలి చూపు మళ్ళెవుడు” అన్నాడు బుక్కు తిరగేస్తూ.

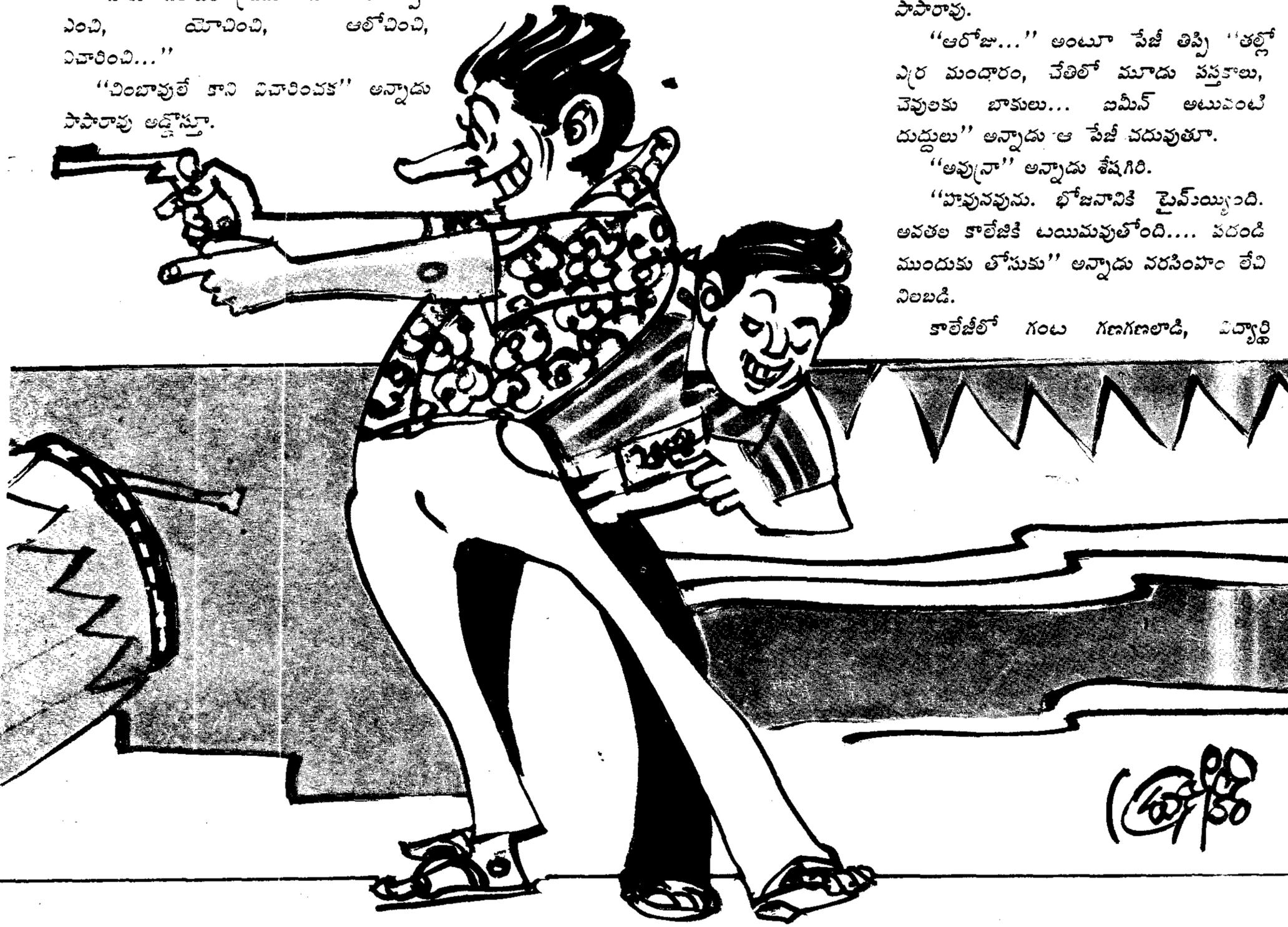
“తొలి చూపు తెలిదు. మలి చూపు మా తం మొన్న పొద్దున్న” అన్నాడు శేషగిరికి బదులు సాపారావు.

“ఆరోజు...” అంటూ పేజీ తిప్పి “తల్లొ ఎర్ర మండారం, చేతిలో మూడు పస్తకాలు, చెవులకు బాకులు... ఐమీన్ అటువంటి దుద్దులు” అన్నాడు ఆ పేజీ చదువుతూ.

“అవునా” అన్నాడు శేషగిరి.

“హవునవును. భోజనానికి ఘైమ్మయ్యింది. అవతల కాలేజీకి బయిమవుతోంది.... పదండి ముందుకు తోసుకు” అన్నాడు నరసింహం లేచి నిలబడి.

కాలేజీలో గంట గణగణలాడి, విద్యార్థి

లోకంలో "టైము సరి కాని గడియారాలున్నవాళ్ళు టైము దిడ్డుకోండ్కో" అంది. విద్యార్థిలోకం అయిష్టంగా శీరసావహించింది. జనం కోలాహలంగా, వరద బాధితుల గుంపుల్లా, సంపూర్ణ యాత్రా సైషల్ రైలు దిగిన భక్త బృందాల్లా, మొయ్యలేని శరీరాలతో, అంతకు తీసిపోని పుస్తకాల బరువులతో తిని ఉత్సాహంతో తీరుగాడ నారంభించారు.

వెనుక చూపు ఎక్కువయిన కురోళ్ళు చూపు బొత్తిగా ముందు లేక, ముందుకు నడుస్తూ వెనుక్కు చూస్తున్న మరో జత కాళ్ళను తొక్కేస్తూ సారీలు చెప్పుకుంటూ, వొప్పకుంటూ పోతున్నారు.

ఇవన్నీ చూస్తున్న లేడి కళ్ళ తమ జాతి కళ్ళతో ఇవే సంగతులు ఆ భాషల్లో చెప్పుకుంటూ రుమాళ్ళో, పైట చెంగులో, పెన్నులో, పెన్సిళ్ళో, జామెట్ల బాక్సులో, అవి ఏవీ లేనివారు చేతులతో మూతి మూసుకుంటూ, అవీ దగ్గరగా లేని వాళ్ళు తమ ఇకిలింపును దాచలేక, బాహాటంగానే ప్రదర్శిస్తున్నారు. ఇవన్నీ చూస్తు నడుస్తున్న ఉపాధ్యాయులు రాయో, రప్పో తన్ని, తూలి పడబోయి, నిఘాయించుకుని "అదేపోయే" అనుకుని పోతున్నారు.

ఇవన్నీ మనకేల అన్నట్టుగా సైకిలు షెడ్డులో వో విద్యార్థి వో చిన్న బల్లవంటి దానిమీద కూర్చుని వచ్చేపోయే వారి జాక్షులను చూసుకుంటూ ఛడామడా రాసుకుపోతున్నాడు. అది చూస్తూ పక్కన్చించున్న మరో వ్యక్తి "ఏం ఉపయోగంరా దీనివల్ల వోసరీ" అన్నాడు వరీ అవుతూ నరసింహం వచ్చేశాడు. ఇంతలోగా శేషగిరి ఆవురావురుమంటూ వచ్చి "ఇనాళే..." అన్నాడు. నరసింహం వేయి జాపాడు. ఫీజు చేతిలో పడింది.

"నల్ల కాటేను మీద నీలం, ఎరువూ రంగు పువ్వుల పరికరీ, నీలం క్రీపు జాకెట్టు, రెండు జడలు, ఎడం జడలో వో మందార పువ్వు, ఆకుపచ్చ చెప్పలు, ఆరు పుస్తకాలు... అన్నట్టు గులాబీ రంగు వోకీ..."

అంతే "ఇప్పుడేవస్తా" నంటూ శేషిరి అంతర్దానమైపోయాడు. నరసింహం తన రాత పవిలో తాను తలమునకలైపోయాడు. మరో రెణ్ణిముషాలు ఓపికపట్టిన పాపారావు "ఏరోయ్! గంటయి గంటన్నరయ్యింది. తెలీదా" అన్నాడు. నరసింహం వోకనలేదు. తల కూడా ఎత్తకుండా "అహో! అయితే నువ్వెళ్ళు. ఆఫర్తించి ఆరో బెంచీలో అటుపక్కగా కూర్చుని నీ ఆటైండ్లెన్ను తో పాటు నీదీ పలికే నంబరు తెలుసుగా. నా

శృతి నాలుగున్నర అన్నాడు. ఆ ఆ అంటూ పాపారావు పరుగెట్టాడు.

ఆఫ్లానా క్లాసులో మేష్టారు పాఠం చెప్పుకు పోతున్నాడు. "పరధ్యానం"లో వున్న శేషగిరి ఎందుకో నవ్వుకున్నాడు. అంతలో పులిక్కి పడ్డాడు. వెనువెంటనే ఎగిరిపడుతూ 'కోడ్కోడి' అంటూ గావుకేకలు వేశాడు. అతన్ననుసరించి తోటి విద్యార్థులు "కోడి కోడి" అని బృందగానం పాడి, తన ఐకమత్యాన్ని తెలియజేశారు.

"కోడేమిటోయ్" అన్నారు లెక్చరరుగారు.

"కోడి కాదు, తేలుసార్" అన్నాడో కుర్రా రావు. ఈలోగా శేషగిరి పూటికే కొట్టిన బంతిలా గంతేసి, లక్ష్మీదేవి కాలికే అరంగుళం దూంరలో వున్న ఆ తేలు మీద విరుచుకుపడ్డాడు. ఆడాళ్ళంతా పులోమని లేచి, వీరుని వంక చూశారు. శేషగిరిలో వీరరక్తం విజృంభించింది. చమ్మువ ఆ తేలుని మట్టేశాడు.

"జ్జోక్ జాగ్రత్త" అంది నేపథ్యం.

తేలుని తొక్కిన వాడు తొక్కినట్టే, అట్టేవుండిపోయాడు. కాలుకదపలేక, వంగి తన కాలుని చూసుకుని తేలును తొక్కిన కాలుకు రక్తంలేదుకదా అని వంగి చూస్తూ అనుకున్నాడు బాధగా.

"తేలు కరిచిందేమిటోయ్" అంటూ తేలు వావడం నిర్ధారణ చేసుకున్న లెక్చరర్ గారు కుర్చీ దిగారు. "జ్జో! తేలు కరుస్తూందేమి! కుడుతుంది కానీ, జ్జో హె జ్జో" అన్నాడో కంఠారావు!

"కరవలేదండబ్బా" అన్నాడు శేషగిరి పళ్ళు గట్టిగా కరుచుకుంటూ. విషయపాకం గ్రహించిన పాపారావు సద్దుమణిగేలోగా - శేషగిరి లెక్క పుచ్చుకుని పక్క రూముకు లాక్కుపోయాడు.

అప్పుడే పని ముగించుకుని క్లాసుకు వస్తున్న నరసింహం తన రూటు మార్చుకున్నాడు.

"దున్నపోతులా వున్నావ్. తేలు మంత్రం రాద్రా" అన్నాడు శేషగిరి కాలు బాధగా ఆడిస్తూ. ఆనక ఆ విషయం మీదో మీటింగు వేసి, గుడ్లపాగ వైద్యంగా నిర్ణయించి, ఆ మహాత్కార్యానికి స్టే గ్రాండ్లో దుమాళ్ళు తగలేయనారంభించారు.

తదుపరి క్లాసులో బ్యాకింగ్ లెక్చరరుగారు తన విద్యుక్త ధర్మాన్ని కుర్రాళ్ళ మీద పోసి తలంటుతూ, ముందు బెంచీలో కూర్చున్న మూడు కొత్త ముఖాల్ని చూసి, ముచ్చటపడ బోయి, అంతలో ఆ మూడు ముఖాల్లో ఒక ముఖం తన ముఖం చూడ్డానికి బదులు మరో ముఖం వంక చూడ్డం చూసి, ముఖం మూడుకుని, ఆ ముఖాన్ని - వెధవ ముఖం అని తిట్టుకుని, సరిపెట్టుకుని, పాఠం చెప్పే ప్రయత్నంలోకి వచ్చి, గత వాక్యం మరచిపోయి "ఆ... ఎంత వరకూ చెప్పా" అన్నాడు.

"అందువలన ధర విపరీతంగా పడినంత వరకూ సార్" అన్నాడో సువిశాల కర్ణుడు.

"అవును పడింది - ఏవిటి పడింది" అని తనలో తనే తర్కించుకుని, దాన్ని ప్రశ్నగా మార్చి - ఏయ్ డెబ్బయ్యేడు ఏమిటి పడింది" అన్నాడు కసిగా - ఆ నంబరు వోసరుకేసి చూస్తూ. పరధ్యాన్నంలో వున్న శేషగిరి, పాపారావు పోటుతో టప్పున వాస్తవానికి వచ్చి, ఎగిరి నిలబడి, "మందా..." అనరిచి, అంతలోనే నిఘాయించు కుని, నోరు నొక్కేసుకున్నాడు. లక్ష్మీదేవి ఎడమ చెయ్యి అనుకోకుండా ఎడమ చంప తడిమి చూసి "మందా లేదు. పడిపోయింది" అని తేల్చింది. "వోరి వీడి దుంపలెగా" అనుకుందామె మనస్సు.

ఈలోగా విషయార్థం గ్రహించిన కుర్రాళ్ళు ఆనందంతో కేరింతలు కొట్టనారంభించారు. లెక్చరరుగారు కనుక ఆయన కాలస్యంగా కూడా అర్థంగాక "మందా ఏమి" అని బాలెడు సాగి, అప్పటికే అరక్షణమయి, మూరెడుకు కుంచించు కుపోయి, "నాన్నెన్ను - ఇల్లినీప్లీన్ - యూ... నా క్లాసులోంచి గెలపుల్... ఘెచ్చుల్ట్... క్విక్... నువ్ కూడా... నో, మీ ముగ్గురూ. య్యన్నో... ముగ్గురూ, పోండి" అంటూ తన

కోపాన్ని మూడు రెట్లకు పెంచుకున్నాడు. వచ్చిన ఛాన్సు వదులుకో నిష్ఠంలేని మరికొందరు విద్యార్థులూ ఆ ముగ్గురితో కలిసిపోయారు.

అది మాసి, వీదీ పట్టుకుండా నిద్రపోయే తెగ విద్యార్థులు క్లాసు టయిమయిపోయింది గానాల్ని అనుకుని ఆవలించుకుంటూ లేచి నిష్క్రమించారు. ఈ సంబరం బొత్తిగా నచ్చని లెక్కరారు గారు అప్పుడే గడపదాటుతూవున్న కుర్రాడ్డీ "ఎక్కడికి" అంటూ నిలేశారు. ఆ కుర్రాడు జాలిగా ఆయన వైపు మాసి - "బైకి పోయిందార్నర్" అనో ఆవలంత వదిలి, వెళ్ళిపోయాడు. లెక్కరారు గారు ముత్యంగా మూదోసారి హడలిపోయారు.

ముందు బెంచీల్లో కూర్చుని, చాలా శ్రద్ధగా పాఠం వినిబూనిన కుర్రాళ్ళు తమ తదేక ధ్యాసలో గంట మోత గమనించలేదు కామాల్పనుకుని, నెమ్మదిగా లేచి పుస్తకాలు తీసుకుని గుమ్మం వైపు బయలుదేరారు. అయోమయం నుంచి తేరుకోని లెక్కరారు, "వోకె... యుకెన్" అంటూ తన వాచీని తిట్టుకుంటూ దాన్ని సరిచేయబోయి, అంతలో కొయ్యబారిపోయారు.

అప్పుడే గంట గణగణ లాడింది.

"ఐసి" అనుకున్నాడాయన తేరుకుని, తేరుకోక.

ఆనాడు సాయంత్రమే నరసింహం లక్ష్మీదేవి తాలూకు సంపూర్ణ భోగట్టా, పరిపూర్ణ విలాసము, తదితర సమాచారాలు తెలుసుకొని వచ్చి శేషగిరికి చెప్పి, తన శ్రమ ఫలం క్రింద వో అయిదు రూపాయలు జమకట్టించుకున్నాడు.

"మణ్యం మేష్టారి వాలాలోనా వాళ్ళున్నది" అని ఆశ్చర్యపోయాడు శేషగిరి.

"అందుకే వో పనిచెయ్" అన్నాడు నరసింహం.

"ఏవ్వి. నీ కో రూపాయివ్వడమేనా?"

"వో... యిస్తానంటే వొద్దనను. రేపే ఏకంగా రెండ్రూపాయలిద్దువులే! కానీ నువ్ రేపట్టుంచీ మణ్యం మేష్టారి వద్ద ఉదయం ఆరు-యి-ఏడు ప్రయివేటుకు చేరు. మీ మందారం ఐ మీన్ మీ లక్ష్మీదేవి కూడా అదేలయిము కొస్తుంది" అన్నాడు నరసింహం.

దరిమిలాసు శేషగిరి ప్రయివేటుకు కుదిరాడు. మొదటకాట్రాండోజులు తన అదృష్టానికి తానే కొయ్యబారి తేరుకోలేక పోయాడు. మరి బుద్ధిమంతుడి మార్కులో పెంచరాళే మేష్టా

భూపతి

రింటికి చేరి, నమస్కారాలు గుప్పించి మిగతా వాళ్ళొచ్చేదాకా గుడ్లప్పగించి కూర్చోవడం అలవర్చుకున్నాడు.

ఆ రోజు మేష్టారింటి తలుపులోసి, లోపల పెట్టబోయే అడుగు ఎత్తి అలానే వుండి పోయాడు. అంతకు ముందే వచ్చి ఈతాకుల చాపమీద సెటిలైపోయిన లక్ష్మీదేవిని క్రేన్ వ్యూలో చూసి, తేరుకుంటూ రించెన్ కదా నాడు జన్మ అనుకున్నాడు. శేషగిరి సిగ్గుతో మెలికలు తిరుగుతూ కూర్చున్న సెకనుస్వరకు మరో గాజుల కంఠం "మే..." అంటూ లోపల కొచ్చి "అప్పుడే వచ్చేశావేమేయబ్బా" అని, "అవున్లే - నీకేం మీ ఇల్లిక్కడేగా" అని తనే సమాధనపడుతూ సెటిలయింది.

"రెండు రెళ్ళనాలుగు" అన్నకున్నాడు శేషగిరి జడలు లెక్క పెడుతూ.

నాలుగు జడలూ బుర్లలోకి దిగాయి. అట్టుంచి నవ్వుల్లోకి, జల్లుల్లోకి వెళ్ళాయి. ముఖం చేత్తోనే తుడుచుకుంటూ, కీలకలా నవ్వుతూ, మరిసేను తుప్పరులూ అనుకున్నాడు. అది గ్రహించిన స్మితలు మరింత అదే పని చేయబోయి, ఆపుకోబోయి, కుదరక, బుడగ పగిలినట్టు పగిలిన నవ్వును అతి కష్టమీద వదిలిపెట్టారు. ఇదంతా పై నుంచి చూస్తున్న వో బల్లి తన ఆనందం పట్టలేక ముందు కాళ్ళలో చప్పట్లు కొట్టబోయి, కాలు చారి, భూమిచేర బోయి, మధ్యలో ఆడ్డొచ్చిన శేషగిరి నెత్తిన సెటిలయ్యింది. దాంతో శేషగిరి "య్యప్పేప్పే" అని వో పొలికేక వేస్తూ చిన్న నృత్యం చేసి, తిరిగి

చాపమీద పడ్డాడు. తిరిగి గోడ చేరిన బల్లి బుర్లిగా నవ్వుకుంది.

"హి హ్వి హి" అంది రుమాలు చాట్టుంచి లక్ష్మీదేవి.

"తేలునుత్త కాళ్ళలో మట్టేవాళ్ళు క్కూడా బల్లంటే భయమేనోయబ్బా" అంది రెండో దేవి. శేషగిరి కోపాన్ని కొరికి పట్టుకున్నాడు.

దేవిల టాపిక్కు మారింది.

"ఏమోయబ్బా! నీ కోసం ఏం తెచ్చానో చూడు" అంటూ ఆ దేవి జామెంట్ బాక్సులోంచి ఏవో తీసి లక్ష్మీదేవి చేతిలో పోసింది. అవేవో వోరన్నర కంటితో చూసిన శేషగిరి బాదం పప్పులు బలేబలే అనుకున్నాడు లాలా జలాన్ని మింగుతూ... మేష్టారు శనివారం పూజలో వుండడం వల్ల నలుగురాడవాండ్రు టాపిక్కులు భూభ్రమణం చేసి ఇష్టయిష్ట వివరణలకొచ్చాయి....

"నీకేం చెల్లంటే ఇష్టమోయబ్బా! చెల్లంటే తినేవిస్తా" అందో స్మిత.

"తినే చెల్లా? అంది లక్ష్మీ నముల్తూ.

"అదేలేవో! పళ్ళ చెల్లు" అందామె.

లక్ష్మీదేవి నమలడంతో తాత్కాలికంగా అపింది బుర్ర సుతారంగా మధ్యవేలుతో గోక్కుంటూ "జామ, కొబ్బరి, బాదం, సపోలూ, నారింజ..."

చాలా అంది అడిగిన పాప.

శేషగిరి ఆ పేర్లు తన బుర్రలో దాచుకున్నాడు.

ఆలోగా మూస్తారు వచ్చారు.

దీపాలెట్టారు.

పెట్ట గంటన్నర దాటింది.

హాస్టల్లో అన్ని రూముల్లోనూ దీపాలు వెలుగుతున్నాయి. బాగా చదువుకున్న చదువులు వాళ్ళంతా పులిమోసుకుందామని వుబలాటపడే రకం విద్యార్థులు పుస్తకాల ముందు కునికేపాట్లు పడుతూ లేస్తూ "హాభి ఎంత సేపు చదవాయ్" అని సంబరపడుతూ ఇహ ఈ రోజుకిది చాల్లే అని చెప్పుకుంటూ నిద్రలకు పుష్కమిస్తున్నారు. అప్పటికే వోగలాట నిద్రపోయిన వారు కలత నిద్రల్లో కలవరిస్తూ "కొరివి దెయ్యాలా ఏవీలే దీపాలు తెల్లవార్లు" అని విసుక్కుంటున్నారు. మిత్రులలో సేకాట, కబుర్లటల్లో పున్న విద్యార్థులు అప్పుడే చీకటై నిద్రల్లోమయి పోతోందని బెంగపెట్టుకుంటున్నారు.

తొమ్మిదిక్కించెం దాటినా గడియారాలు తెల్లముఖాలేకాయి వాలకాలకు.

(మగింపు కచ్చేవెరం)

పన్నెండో నెలకు చూములోని వో మంచం మీద పడుకున్న శేషగిరి విగతగిరి పడుచున్నాడు. దానికొంచెం అసెండా బక్కయ్యమీద తోటా దూ, అంకు పెట్టుమీద మరొకాడు నర్తుకు న్నారు.

క్షణం పాపు నిశ్చలం.
 "ఏడుగంటల వ్యవధిలో వో అడపిల్ల అదీ, మనవాడు మన సిద్ధిన మగువ అలా ఏడిపేండుం విచారించదగిన విషయం" అని పాపారావు ప్రతిపాదించాడు.

"పెద్దే పేరేతో వచ్చిని పేరు పెట్టుండ రాదూ, ఆ బట్టి వీడి నెట్టిన పదాలా! ఆ పాప వీడిని ఏడిపేస్తూ నూటొక్కసారి నవ్వింది. ఆ నవ్వులో ముఖ్యం రెండు పళ్ళూ అరవై మూడు సార్లు, పై పను పనున ఇరవైయ్యక్కసారి కనిపించాయి. మిగతా పనిచేసే సార్లు ముసి ముసిగా నవ్వింది" అన్నాడు నరసింహం తన తికాట్టు పుస్తకంగా వేస్తూ.

"లక్ష్మీందేవికి ముఖ్యం రెండు పళ్ళు లేవు" అన్నాడు అంత బాధలోనూ శేషగిరి.

"ఏం పూడిపోయాయో! అంత వయస్సు కాదే"

"ఇంకా వుండాలా! ఇంకా అమెకు జ్ఞానరం త్రలా లేదని వాడి తాత్పర్యం".

"జ్ఞాన మెలాపి దనమూల".

శేషగిరి తన్నిన బంతిలా లేది, పరుపుముట్ట ఎత్తే సరికి నరసింహం పెరుగెట్టాడవతంకు. అనక వెళ్ళనంత వేగంగా ఊపిన ఉయ్యాలలా తిరిగొచ్చి "ఆ పాప అడకట్టలూనికో వుపోయం చెప్తా ఎంతిస్తావ్" అన్నాడు.

వివర కుదిరాక ప్రొద్దున్న ప్రవేయి క్లాసులో బడిగిన సంభాషణంతా... లక్ష్మీందేవికి ఇష్టమైన పళ్ళు చెల్ల వరకూ అంతా మళ్ళీ చెప్పించు కున్నాడు నరసింహం.

"నిన్నేడిపిందిన ఆ పిల్లలు కట్టించే ఉపాయం చెప్తాను. కొంచెం ఇర్రువుతుంది. కారపుతిక్కవు తుంది. ఎడ్యాన్సందులో సహమివ్వాలి. ప్రస్తుతం వో నవగ్రహాల నిమ్మకో, నాకా నంబర్లక్రీలే" అన్నాడు నరసింహం. ఆ అన్యమయితే మూడు పాదవుతుందని ముడుపు చెల్లించేసాడు శేషగిరి.

"మీ మందాలాన్ని... సర్లే ముఖం అలా మాడ్చుకోకు... లక్ష్మీందేవిని రేపల్లుంది "జాకో బాసనా" అని పిలు అన్నాడు నరసింహం.

"జాకోబాస నేవీలూ నాదో పాసనాగ"

"అది తర్వాత చెప్తా... ఎదురు ప్రశ్నలు వేయక చెప్పినట్లు చె".

జాకోబాసనా ప్రమేయానా

— కవిత

మర్నాడు నోరు తదారేదాకా "జాకోబాసనా నామస్మరణం చేసినా కనిపించే లక్ష్మీందేవి కన్నెత్తయి నా జూబికపోవంపల్ల ముఖ్యాభ్యాం వేళకి డీలాపడి చూముకు పోయాయో శేషగిరి. ముఖ్యాభ్యాం నరసింహం గదికి రాకపోయే సరికి పాపారావు శేషగిరిని సాయంపట్టి నైకేయ పెట్టటం చేర్చాడు. విషయం విన్న నరసింహం తలవంకింది వేయి జాపాడు. వేరేలో ముడుపు పద్ధాక నరసింహం మరో సిగరెట్టు వెలిగించి మురలసామించి "వోరీ ఆ చారీ సిద్ధంగా వుండు" అన్నాడు.

శేషగిరి కళ్ళూ పత్తికాయలయ్యాయి. శరీరంలోంచి విద్యుత్తు చూసుకుపోయింది. హృదయవీణ రుఖాయిమంది. "రెడి" అన్నాడు నరసింహం. పరిహారం మరింత దగ్గర పడింది. పడిపోయింది. నరసింహం గాండించాడు.

"వోరీ! శేషిరి... ఆ కాకినాడ పిల్ల నికు పెట్టిన పేరు కన్నా సువ్వామెకు పెట్టిన పేరు... ఏవీలూ అది... జాకోబాసనా... అద్యుతమైన పేరులా..." అని దాదాపు అరిచాడు.

లక్ష్మీందేవి సహించాలంగా వెనక్కి చూసింది. మిగతా వారి కన్నులామె వైపు తిరిగాయి. పొద్దున్నుంది ఆ పేరు చాలా సార్లు వినడం వల్ల లక్ష్మీందేవి ఉరిక్కిపడింది.

ఆ మర్నాడు తివాజి వేళకి ప్రయివేయికి వెళ్ళేసరికల్లా లక్ష్మీందేవి తల్లి వీధి గుమ్మంలో ఎదురయ్యింది. శేషగిరి తక్కున "నమస్కారం అత్తయ్యగారూ" అనెయ్యదోయాడు. అవిడ అతన్ని చూడగానే "బాబూ! అల్ల కూరలవాణ్ణి కొంచెం కేకేసి పెట్టునాయనా... నా పిలువంద

లేదు వాడికి" అంది.

శేషగిరి పరుగున వెళ్ళి దాదాపు ఆ కూరలవాణ్ణి ఎత్తుకుని వచ్చేసినట్లు పట్టుకోచ్చి, అంతలో ఆగక వంకాయల్లో చీకరువి, పుప్పలు ఏరి, దేరం చేసి యథాశక్తి నలించాడు.

అవిడ కుర్రాడి చురుకుదనానికి ముమ్మల పడింది.

మరోనాటి పాతకాల సమయంలో ప్రయివే టు వంకన వచ్చి, అవతల వాలాకేసి మెడసాది మాస్తూ నాలుగడుగులు నడిచే సరికి కాలికేదో తగిలింది.

లక్ష్మీందేవి తమ్ముడు అశార్తి.

శేషగిరి మర్ర అమోఘంగా పనిచేసింది. అంతే అలుకున్న ఆ పిల్లాణ్ణి ఎత్తుకుని కిందున్న కొంత మట్టి ఆ పిల్లాడి నోటికి, మరి కొంత వేతులకు పూసి "అయ్యయ్యో! లక్ష్మీరీ" అనరిచాడు. ఆ అరుపుకు పిల్లాడు యథాశక్తిగా తన వాలా కలిపాడు.

"ఏమయ్యింది నాయనా" అంటూ లక్ష్మీ దేవి తల్లి బయటకు వచ్చింది.

"చూడండి. నమయానికి నేనొచ్చాను గాల ట్టి సరిపోయింది. బాబు లోకరి బండను నోట్లో పెట్టుకోబోతున్నాడు" అన్నాడు శేషిరి. ఆ పిల్లాడి నోరు మరోసారి దుయపుయా. లక్ష్మీందేవి తల్లి నోరు సుతారంగా బాదుకుంది. "మా నాయనా, నమయానికి దేవుళ్ళూ వచ్చావు. రకపోతే ఈ పాటికి పిల్లాడు ఏమయ్యోవాడో... నా బాబో... నాది మడిబట్ట బాబూ, వాణ్ణి కొంచెం అలా అరుగు మీద కూర్చోబెట్టు నాయనా" అంది బ్రతిమాలతూ.

శేషగిరి దూరం అలోంది " అరుగు మీద బొట్టులెండి. సావిట్లీ కూర్చోపెట్టాను. ఇక్కడ యితే మళ్ళీ ఏవైనా మింగచ్చు" అంటూ పక్షినుంగా మడికాలు లోపలపెట్టి అత్తారిం ట్లోకి వెళ్లాడు.

అతని బోళ్ళూ రుఖలుమంది.

కుర్రాణ్ణి హోట్లో కూర్చోబెట్టి ముట్టూ చూసి, నిట్టూర్చి బయటకొచ్చి, అక్కడ పడున్న గిలక్కాయిని ఆ పిల్లాడికి వేర్వే వంకన బోయకు పునఃప్రవేశం చేసాడు. లోపల కుర్రవానిలో వున్న నాళ్ళ అక్కయ్యను చూసే సరికి శేషగిరి రొళ్ళంతా తిమ్మిరెక్కినట్లుయి ఏం చెప్పాలో ఏమనాలో తెలిక "గిలక్కాయి" అన్నాడు. అనేసి గిలక్కాయి నేలమీద పెట్టి బయటికి వెళ్ళబోయే అంతలో పుంజుకున్న లక్ష్మీందేవి "బట్టి..." అంది. ఆ వెనుక ముసిముసిగా నవ్వింది. శేషగిరి క్రాపులో వెంఘుకలన్నీ కోపంతోనిక్కచాడు

కున్నాయి. ఉక్రోశం తన్నుకొచ్చింది.
జాకోబాసనా... జ్ఞాక్కోబ్యాస్సనా అన్నాడు
కసిగా. అనేసి మష్టారి వాటావైపు
వెళ్ళిపోయాడు.

మర్నాటి ఉదయం ప్రయివేటుకని బయలు
వేరి లక్ష్మిందేవి వాళ్ళింటి వేపు మెడసాచి, వో
కన్ను, వో చెవి అటు వేళాడు. ఆలోగా పెద్దావిడ
బయటికొచ్చి "ఏం నాయనా", అంది. ఏమనక
పోలే బాగుండని, "బాబుని చూడాలని వచ్చా"
అన్నాడు. ఆవిడ ఆ మాటలో మహా సంబరపడి
"రా నాయనా రా, పిల్లాడికి కొంచెం నలతగా
వుంది" అంది. శేషగిరి తన అదృష్టానికి తానే
పొంగి పోయాడు.

అతని మరింత అదృష్టం వల్ల ఆ బాబుకు
జ్వరం వో నాలోజాలు నిలిచింది. ఆవారం
శేషగిరికి పండుగ దినాలుగా దొర్లాయి. బుజ్జి
బాబుకు పత్యం పెట్టన్నాడు వాళ్ళ నాన్నగారు
పెద్దయూరునంది తిరిగొచ్చి వరండాలో పేపరట్ల
పెట్టుక్కుర్చోడం ఆ రోజు శేషగిరి గమనించక,
చూసుకుపోతుంటే ఆయన నివ్వెరపడి, నిల
దీశాడు.

మమాగారు... కాబోవాల్సిన మామగార్ని
చూసిన సంతోషం బడులు ముఖం భయంతో
దిక్కుబచ్చింది. స్టాల్ ని మీసాలలో ఆయన
గుబురుగా వున్నాడు. తలోగా అపద్బాంధవి
వచ్చి "రావోయ్! అలా నిలుచున్నావేమి"
అంది.

అంత క్రితం వదలడం మర్చిపోయిన గాలంతా
నిట్టూర్చుగా వచ్చేసింది. ఆవిడే వడవడ వాగుతూ
మర్రవాళ్ళి తన భర్తకు పరిచయం చేసి అతను
చేసిన సహాయాన్ని మరువలేనని ప్రకటించింది.

"మీ నాన్నగారి పేరేమిటి."
చెప్పాడు.

"ఆయనేం పని, ఏ ఊరు, మీరెంత మంది
పిల్లలు, మిగతా వాళ్ళేం చేస్తున్నారు, సువ్వేం
చేస్తున్నావ్, ఆనకేం చేయదలిచావు, ఈ ఊళ్ళో
ఎక్కడున్నావ్..." అంటూ ప్రశ్నల తోరణం
ఆయన శేషగిరి మెళ్ళో వేళాడు. శేషగిరి
ఆయనెదురుగా వున్న మోడా మీద కూర్చుని
అన్నీ సక్రమంగా ఆన్నరు చేశాడు.

"అయితే మల్లపురాజు గారు నీకేమాతారు?
అందామె. అదీ చెప్పాడు.

ఇంకావిడ ఆనందంలో ఎగిరి గంటేసింది.

"హూరే... విన్నారా! మల్లపజాంటే... అలా
చూస్తారేమిటండీ... గుర్తురాలా ఆయన పెద్ద
ల్లుడు బుల్లిరాజు గారు... మా మేనమామకు

ప్రముఖ కథలు(త్రు)ల క్రథలు

సాక్షాత్తూ వో వేలు విడిచిన మేనల్ల కొడుకు..."
అంది.

వేలు విడిచినా, పట్టుకు వేళ్ళాడినా, లక్ష్మిందే
వికి బంధువయినందుకు శేషగిరి మనస్సులోనే
చిందులు వేళాడు.

భర్త ఈ చుట్టరికం లర్తం చేసుకోక పోవడం
కూడా ఆవిడ గమనించలేదు. కూర్చో నాయనా
ఇప్పుడే వస్తా అని మగనివైపు తిరిగి "చూడండి
ఇంతా చేసి మన వాళ్ళబ్బాయె ఇతను"
అంది.

ఆయన చూశాడు.

తల్లితంబగా మరింత చనువై రాకపోకలు
పెంచేశాడు శేషగిరి. అనేక కోణాల్లో శేషగిరిని
చూస్తున్న లక్ష్మిందేవి జాకోబాసనా అంటే ఏవిటో
ఆ పేరు తనకెందుకు పెట్టాడో అదిగెద్దామని ఆ
రోజు నిశ్చయించుకుంది. పక్కంటే మేస్తారింట్లో
వంటరిగా కూర్చున్న శేషగిరిని చూసి "బల్లి
బల్లి" అంటూ కూర్చుంది.

శేషగిరికి రోమాంభమయింది.

జాకో బాసనా... జ్ఞాక్కోబ్యాస్సన్నా అని
వొత్తపలికాడు. ఆనక గుండె దడదడ లాడింది.
చెంపలు జాగ్రత్త చేసుకుంటూ తరువాయి
కార్యక్రమానికి రెడీ అయ్యాడు. లక్ష్మిందేవిలో
అడతనం గుద్దుకు వచ్చేసింది. శేషగిరి కూర్చోనే
వరకూ తన చేతి గోళ్ళు కొరికి కొరికి తుప్పు
తుప్పుక్కున వుమ్మేసి, ఇహకాలి గోళ్ళవని పట్టిస్తే
బావుంటుందని ఆమెత్తం పనిని విరమించి
గొంతు సవరించుకుని "అడపిల్లనలా ఏడిపేం
చడం... న్యాయమా" అంది.

కాచరిపించినా అతను కిమ్మనలేదు.

గుడ్లప్పగించి చూడసాగాడు.
వున్నట్టుండి లక్ష్మిందేవి కళ్ళల్లో నీరు ముడి
తిరిగింది. శేషగిరి గుండె రుబ్బులుమంది. ఓసారి
అబ్బడబ్బునడం ఆపేసింది.

"మీరు నన్ను ఏడిపించచ్చా" అన్నాడు
ఎలాగో తేరుకుని. ఆమె ముక్కు ఎగపేల్చింది.

తప్పేలెండి నాది" అంది.

"నాదీ తప్పే. బయ్యామ్మారీ"
అన్నాడతను.

ఓ నిముషం పావు నిశ్చలం.

లక్ష్మిందేవి మళ్ళీ గోళ్ళు తినబోయి
ఆపేసింది.

"జాకో బాసనా అంటే ఏమిటండీ" అంది.
ఆ పేరు కర్తం ఏమిటో తెలుసుకోవాలని ఆ రోజు
నుంచీ తహతహలాడుతున్న మనస్సును వి
ప్పరూ.

నాకు మాత్రం తెలిస్తేగా ఆనబోయి గమ్మన
మనస్సులోనే నోరు మూసేసుకున్నాడు.

దరిమిలాను వో నాలోజాలపాలు లక్ష్మిందేవి
తనను బ్రతిమాలిన దానికి నూటొక్కరెట్లు
ఎక్కువగా శేషగిరి నరసింహాన్ని బ్రతిమాలి
చ్చింది.

"నా పాత బాకీ వడ్డీలో తీర్చడం, ఆ బాకీ
తీర్చనందుకు అపరాధం కట్టి... మళ్ళీ ఇలాంటి
పన్ను చేయకుండా వుండగలందులకు ఏడ్వాస్తు
కట్టు" అన్నాడు నరసింహం.

శేషగిరి జుట్టుపీక్కుని, సరిచేసుకున్నాడు.
ఆనక ముడుపు చెల్లించి కథ తెలుసుకుని వార్నీ
అని ఆశ్చర్యపోయి, "శీఘ్రమే కళ్యాణ ప్రాప్తిరస్తు"
అనిపించుకుని మురిసిపోయాడు.

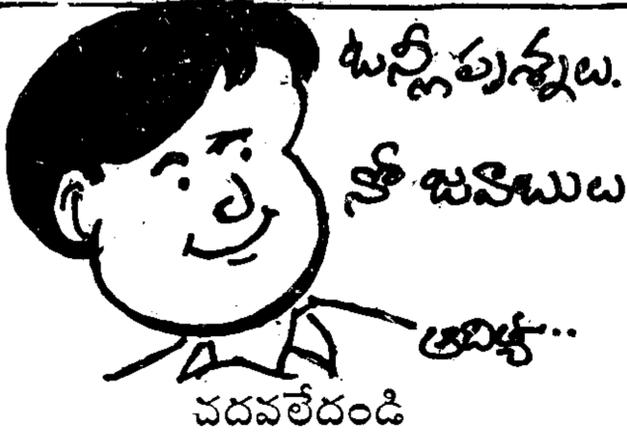
డబ్బులైక్క పెట్టుకున్న నరసింహం "వోరీ
అర్థకా! ఆ పేరు అర్థం అప్పడే చెప్పక.
చెప్పావంటే జగతల ప్రతాపని కథలో ఇండ్లుని
కూతరు పెళ్ళిలా రుబ్బయిన నీ వివాహం
జరక్కుండా పోతుందిస్తే. ఆ కథలో చీరను
దాచినట్లు నువ్వీ మాల అర్థం దాచాలి.
పెళ్ళయ్యాక చెప్పాలంటే" అన్నాడు.

"చిత్తం గురూ" అన్నాడు శేషగిరి
వినమృడై.

జాకో బాసనా కర్తం చెప్పకపోతే మా గుమ్మం
లోక్కర్లు" అని చూసిందా రోజు లక్ష్మిందేవి. ఈ
మధ్యన ఏర్పడిన చనువుతో శేషగిరి వుంజుకుని
"నే తొక్కుతా... మా మల్లపు రాజు గారి
అల్లుడు మీ అమ్మగారి మేనల్లుడికి..."

లక్ష్మిందేవి నవ్వావుకోలేదు.
శేషగిరి రెట్టెంపు వుంజుకున్నాడు.

“ఓరేయ్ సూరి! నిన్న చెప్పిన ప్రశ్నలన్నీ బాగా చదవుకొచ్చావా?” అడిగారు మాష్టారు.

“చదివానండి.”

“మన దేశానికి ఉత్తరాన ఏమున్నదిరా?”

“సమాధానాలు చదువ లేదండి.”

— ఇ. క్రిష్ణారెడ్డి.

“నే జెప్పనంటే జెప్ప... గడప తొక్కర్ల న్నారు గనుక ఎగిరి గంతేసి లోపలకు వస్తా” నంటూ అంత పవీ చేశాడు.

అట్టిందేవికి చూడముచ్చటగా సిగ్గుపడి, పైట చెంగు నమిలేసి ఆనక వదిలేసింది.

“శిష్యా! పైటకొంగు నమిలిందంటే పాకం ముదిరినట్టే... ఇహ నువ్వు అత్త మామల సేవలు చేస్తా... నమస్కార బాణాలు వదులు... ప్రదక్షిణాలు వై... శుభమవుతుంది” అంటూ ఆశీర్వాదించి, శేషగిరి జేబులోంచి సిగరెట్టు పెట్టె, అగ్గిపెట్టె, చిల్లర డబ్బులు స్వాధీన పరుచుకున్నాడు.

అట్టిందేవి తండ్రి... దశరథ రామయ్యగారు వో మాదిరి స్థితుపరుడైనా ఆర్థిక శాస్త్రం బాగా వంటబట్టినందువల్ల ఇర్లువంతుడు కాలేదు. పిల్లలు ఎదిగి, గుండె మీద కుంపటిలా మారే సరికి దూరదృష్టి కూడా పుట్టించాయనకి. డాక్టరు సలహా మేరకు కళ్ళజోడు పెట్టుకున్నా ఆ దూరదృష్టి తగ్గలేదు.

ఆయన తన భార్యతో కలిసి ఒకటికే ఒకటి కలుపుగా రెండే అన్న లెక్కలొచ్చారు.

వో వారం దాటి పదో రోజు పడేలోగా శేషగిరి తలిదండ్రులు దిగారు.

“ఏరా వెధవా చదువెలా ఆ ఘోరిస్తున్నావ్” అని తండ్రి వాకబుచేశాడు.

సమాధానం చెప్పలేదు శేషగిరి. “దశరథరామయ్యగారిల్లు ఎక్కడ్రా?” అన్నా

డాయన. శేషగిరి చెవులు పాడుగయ్యాయి. నరసింహం, పాపారావులు గుర్తు కొచ్చారు. మనస్సులో సాష్టాంగ నమస్కారం చేసేశాడు. “ఏరా వెధవా మాట్లాడవేరా” అన్నా

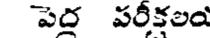
డాయన. శేషగిరి పాఠం వొప్పచెప్పినట్టు చెప్పాడు. “ఆయన మొన్న మనూరు వచ్చారులే అందుకు” అన్నాడాయన. “ఎందుకు”

“తర్వాత చెప్తాలే”. “వెరి బాగుల వెధవ” అనుకుంది శేషగిరి తల్లి, తల్లి ప్రేమ వుబికి.

వేషాలు మార్చుకుని వెళ్ళేముందు “వాళ్ళ మ్యాయిని నీకు అడగటానికి ఆపిల్ల తండ్రి మొన్న మనూరుచ్చారు. ఆ పిల్లని చూసాద్దామని.... వూ... నువ్వు పద...” అంది శేషిరి తల్లి.

“హత్తుతం” అని శేషిరి ఎగిరి గంతేశాడు.

వెరి నాగన్న అనుకుందా తల్లి ఈసారి.

దరిమిలాను పెద్ద పరీక్షలయ్యాక ఫెళ్ళిన వెళ్ళయింది, తర్వాత... రోజుచ్చింది.

“జాకో బాసనంటే ఇప్పుడు చెప్పకుండా ఎలా తప్పించుకుంటారు” అంది అక్కి పైటంతా లుంగ చుట్టి మొల్లో దోపుతూ.

తరించె కదా నాడు జన్మ అనుకున్నాడు శేషగిరి తన్మయత్వంలో.

“వోయ్! ఫోజుచాలాల్లాని ఆ మాటకు అర్థం చెప్పండి” అంటూ నిలేసింది అక్కిందేవి.

ముత్యంగా మూడోసారి బ్రతిమాల్చించుకుని “నీ కిష్టమయిన పళ్ళ చెట్లు చెప్పు...” అన్నాడు.

“సపోటా, జామ...” అలాకాదు, ఆ పేర్లనే జెప్తా. విను... జామ, కొబ్బరి, బాదం, సపోటా, నారింజ... వీటి మొదలుకొరాలు తీసి వాటిని కలిపి చదువు...

“జాకా బాస నా” అందామె ఆశ్చర్యంలో “హావును జాకో...”

మిగతా మాట నోటి నుంచి రానివ్వలేదామె.

ఓ పావు నిముషం తర్వాత ఊపిరి పీల్చుకున్న శేషిరి తన దృష్టినికే నూటకోట్లో సారి సంబరపడి, తన చేయి లైటు స్వీచ్ మీద వేశాడు.

ఇహ మనమెందుకు... అనుకున్న గగన సూరేడు గగనం చాలు కెళ్ళిపోయాడు.

సంస్కృత గ్రామం

‘సంస్కృతం’ అనగానే వెంటనే గుర్తొచ్చేవి రేడియోలో వస్తున్న వార్తలు, దేవాలయాలలోని మంత్రాలు, అంతకన్నా ఎక్కువగా ఆ భాష గురించి తెలుసున్నవారు ఈ రోజుల్లో బహు తక్కువ. నిజానికి భారతీయ భాషలన్నిటికీ సంస్కృతం తల్లి వంటి భాష. అటువంటి సంస్కృతం అరుదుగా వినబడుతున్నా... కర్నాటక రాష్ట్రం లో ‘మట్టూరు’ గ్రామంలోని ఒక అగ్రహారంలో సంస్కృతమే వాడుక భాషగా జీవించి వుందట. అక్కడి నివాసులు పెదవి విప్పితే సంస్కృతం తప్పింది మరొక భాష పలక దట. జోకులైనా, జోలపాలైనా, ఆనందం అయినా, అభివందన మయినా అన్నీ సంస్కృతంలోనే. ఎవరైనా ఆ గ్రామం వెళ్తే ఆ గ్రామ ముఖ్యుడు ‘శ్రీ అశ్వత అవధాని’ చేతులు జోడించి నవ్వుతూ స్వాగతం పలికి, తనను సంస్కృతంలోనే పరిచయం చేసుకొని “కిమ్నామ్ అపి” (తమరి పేరేంటి) అని అడుగుతాడు. సంస్కృతాన్ని ఎప్పటికీ జీవించేలా చెయ్యాలన్న “ఉడి పి స్వామిజీ” కోరికకు కట్టుబడి అగ్రామంలో ఉన్న 90 కుటుంబాల బ్రాహ్మణ అగ్రహారం దానిని వాడుక భాషగా చేసుకొని ఉంది. ఇది నిజంగా గర్వపడాల్సిన విషయమే కదండీ!

— నర్సారాజు